Lietas Nr. C30367514
Lietas arhīva Nr. C-0218-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Alūksnē 2014.gada 15.jūlijā

Alūksnes rajona tiesas tiesnese I.Ķikute

izskatīja rakstveida procesā /adrese/, civillietu **akciju sabiedrības /Nosaukums A/** maza apmēra prasībā pret **/pers. A/** par naudas piedziņu un

konstatēja:

2014.gada 13.februārī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemta civillieta akciju sabiedrības /Nosaukums A/ (turpmāk tekstā – Prasītāja) maza apmēra prasībā pret /pers. A/ (turpmāk tekstā – Atbildētāja) par naudas piedziņu.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1757.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765., 1811., 1943.,1946.pantu un Civilprocesa likuma 1., 23.pantu, 26.panta pirmo daļu, 41.panta pirmo daļu, 195.pantu, 250.^{18}panta pirmo un 406.^{8}panta trešo daļu Prasītāja lūdz:

1) piedzīt no /pers. A/ labu Prasītājai no līguma izrietošās un neizpildītās maksājumu saistības:

- pamatparādu EUR 674,44,
- līgumiskos procentus EUR 315,94;
- likumiskos procentus EUR 57,33,
- līgumsodu EUR 321,88, kopā piedzenot EUR 1 369,59;

2) noteikt Prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos

procentus - 6% gadā no piespriestās, bet nesamaksātās pamatsummas;

3) piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājai visus tiesāšanās izdevumus.

Prasītāja nav lūgusi lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

2014.gada 20.februārī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā pieņemts lēmums par pieteikuma pieņemšanu un civillietas ierosināšanu un Atbildētājai uz deklarētās dzīves vietas adresi nosūtīts prasības pieteikums ar pielikumu un paskaidrojuma veidlapa (lietas 32.-33lapa).

Pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas ierosinājuma, saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.^{1}panta pirmo daļu, Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja nolēmusi šo lietu nodot izskatīšanai Alūksnes rajona tiesai.

Ar Alūksnes rajona tiesas tiesneses 2014.gada 21.marta lēmumu civillieta akciju sabiedrības /Nosaukums A/maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu pieņemta izskatīšanai, par ko 2014.gada 21.martā pusēm nosūtīts paziņojums, Atbildētājai dodot atkārtotu termiņu līdz 2014.gada 23.aprīlim iesniegt Alūksnes rajona tiesā rakstveida paskaidrojumu.

2014.gada 22.aprīlī tiesā saņemts Atbildētājas rakstveida paskaidrojums, kurā norādīts, ka prasību atzīst daļēji – atzīst galveno parādu EUR 674,44 apmērā, norādot, ka 2014.gada 5.martā stājās spēkā spriedums, ar ko pasludināts Atbildētājas maksātnespējas process.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Tiesa secina, ka pušu starpā pastāv tiesiskās attiecības, ko apliecina lietas materiāliem pievienotais 2009.gada 23.janvārī starp Prasītāju un Atbildētāju/pers. A/ noslēgtais Aizdevuma līgums Nr.PTKR001748 (turpmāk tekstā – Līgums)(lietas 12.lapa).

No Aizdevuma līguma izriet, ka Atbildētājai piešķirts aizdevums EUR 765,63 apmērā Atbildētājas iepriekšējo parāda saistību pārstrukturēšanai.

Saskaņā ar Līguma 1.3.punktu gada procentu likme noteikta 24.00%, bet aizdevuma atmaksas termiņš – 2015.gada 25.janvāris.

Saskaņā ar Līguma maksājumu grafiku Atbildētājai bija pienākums veikt maksājumus līdz katra mēneša 25.datumam, nodrošinot, lai maksājumu grafikā noteiktajos datumos Atbildētājas kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai.

Prasītāja savas no Līgumaizrietošās saistības izpildīja, ko apliecina Operāciju izdruka (lietas 14.lapa).

Lietā nav strīda, ka Atbildētāja no aizdevuma līguma izrietošās saistības nepildīja, nenodrošināja, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos kontā būtu pietiekošs daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai. Pēdējais maksājums saņemts 2011.gada 3.maijā EUR 3,50 apmērā (lietas 18.lapa).

Tiesa uzskata, ka puses, parakstot savstarpēju līgumu, ir vienojušās par visiem aizdevuma līguma būtiskiem nosacījumiem un aizdevuma līgums atbilstoši Civillikuma 1934. un 1935.pantiem uzskatāms par noslēgtu.

Atbilstoši Civillikuma 1934.pantam, ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Civillikuma 1943.pants paredz, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot zaudējumus. Savukārt minētā likuma 1590.pants noteic, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Atbilstoši Civillikuma 1838.pantam to, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Atbildētāja pierādījumus tam, ka savas saistības pret Prasītāju pilnā apmērā būtu nokārtojusi, nav iesniegusi, prasības summu nav apstrīdējusi un iebildumus pret prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem, tajā skaitā, par neatmaksāto pamatparāda summu nav izteikusi. Savos paskaidrojumos norādījusi, ka atzīst galveno parādu EUR 674,44 apmērā.

Ievērojot minēto, tiesai nav pamata apšaubīt Prasītājas iesniegtos pierādījumus un prasījuma pamatotību, līdz ar to tiesa atzīst, ka no Atbildētājas Prasītājas labā piedzenama nesamaksātā pamatparāda summa EUR 674,44 apmērā.

Civillikuma 1589.pants nosaka, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pieļaujama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Saskaņā ar Līguma 2.3.2.punkta noteikumiem, Prasītājai ir tiesības pirms termiņa (desmit dienu laikā no Prasītājas rakstveida paziņojuma nosūtīšanas dienas) nodrošināt norēķinu kontā kredīta summu, aprēķināto procentu un līgumsoda summu, ja Atbildētāja pārkāpj kādu no līguma noteikumiem.

No lietas 15.lapā esošā paziņojuma par līguma pirmstermiņa izbeigšanu redzams, ka Atbildētājai dots10.dienu termiņš saistību izpildei, taču Atbildētāja saistības neizpildīja, līdz ar ko Līgums izbeigts ar 2012.gada 28.augustu.

Atbilstoši Civillikuma 1753.pantam ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai nu likumu. Civillikuma 1757.pants noteic, ka nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti.

Civillikuma 1765.pants paredz, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ka likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir seši procenti no simta gadā.

Saskaņā ar Līguma 1.3.punktu par kredīta izmantošanu Atbildētājai jāmaksā Prasītājai procenti pēc likmes 24.00% gadā no faktiski izmantojamās kredīta summas, pieņemot, ka gadā ir 360 dienas un mēnesī ir 30 dienas.

No lietas 16.lapā esošā parāda aprēķina redzams, ka Prasītāja aprēķinājusi līgumiskos procentus līdz 2012.gada 28.augustam (līdz datumam, ar kuru tika izbeigts pušu starpā noslēgtais līgums). Sākot ar 2012.gada 29.augustu Prasītāja aprēķinājusi likumiskos procentus par laika periodu no 29.08.2012. līdz 17.01.2014. EUR 57,33 apmērā.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka no Atbildētājas par labu Prasītājai piedzenami līgumiskie procenti EUR 315,94 un likumiskie procenti EUR 57,33 apmērā.

Prasītāja lūdz piedzīt no Atbildētājas līgumsodu EUR 321,88 apmērā.

Atbilstoši Aizdevuma līguma 3.1.punkta noteikumiem par katru Līgumā norādītās saistības izpildes kavējuma dienu Atbildētāja maksā Prasītājai līgumsodu 0,15% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas.

Tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā starp pusēm pastāv tiesiskās attiecības, kuras regulē Patērētāju tiesību aizsardzības likums, kas ir speciālais likums attiecībā pret Civillikuma normām. Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa nosaka, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Eiropas Kopienu Padomes 1993.gada 5.aprīļa Direktīvas 93/13/EEK preambulā norādīts, ka preču un pakalpojumu ieguvējiem jābūt aizsargātiem pret pārdevēja vai pakalpojumu sniedzēja pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu, jo īpaši attiecībā uz iepriekš noformētiem standartlīgumiem. Noteikumu vienmēr uzskata par tādu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, ja tas ir sastādīts jau iepriekš un

patērētājam tādēļ nav bijusi iespēja iespaidot to saturu, jo īpaši saistībā ar iepriekš formulētiem standartlīgumiem (Direktīvas 3.panta 2.punkts).

Direktīvas 6.pants dalībvalstīm uzliek pienākumu noteikt, ka netaisnīgi noteikumi patērētājam nav saistoši. Efektīvu patērētāju aizsardzību var nodrošināt tikai tad, ja nacionālā tiesa atzīst, ka tai ir kompetence novērst šāda veida noteikumus pēc savas iniciatīvas.

Kā redzams konkrētajā gadījumā noslēgts tipveida līgums, jo tiesa nekonstatē, ka puses būtu apspriedušas līguma noteikumus, katru atsevišķi. Līgums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējas ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu.

Kā atzinis Senāta Civillietu departaments 2011.gada 12.janvāra spriedumā, lietā Nr.SKC-25/2011, kur vērtēta līgumsoda apmēra pamatotība, likumā nevar būt ietverta tāda līgumsoda būtība, ka parādnieks uzņēmies nevis konkrēti izmērāmu ,,pametumu", bet maksājumu, kas var augt līdz bezgalībai.

Kā redzams, konkrētajā gadījumā pielīgts līgumsods 0,15% par katru saistības izpildes kavējuma dienu no savlaicīgi nesamaksātās summas.

Tiesa uzskata, ka šādi līguma noteikumi, kas paredz neierobežotu līgumsoda maksimālo apmēru, kas kopsummā var vairākkārtīgi pārsniegt aizdevuma pamatsummu, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem, jo uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu.

Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astotajā daļā paredzētas sekas, kas iestājas, ja tiek konstatēti netaisnīgi līguma nosacījumi, un proti, ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie noteikumi.

Tiesas ieskatā, Prasītājai ir tiesības līgumā ietvert līgumsodu par saistību pienācīgu nepildīšanu, bet līgumsoda apmēram jābūt samērīgam.

Ņemot vērā minēto, Aizdevuma līgumā ietvertais līgumsoda apmērs ir atzīstams par netaisnīgu, tādējādi uz patērētāju nav piemērojams.

Tā kā Atbildētāja nav izpildījusi ar Līgumu uzņemtās saistības, tiesa atzīst, ka Atbildētājai Civillikuma 1716.panta izpratnē ir pienākums maksāt līgumsodu, bet līgumsods nosakāms saprātīgās robežās, kas konkrētajā gadījumā kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus.

Lai arī šobrīd spēkā esošā Civillikuma 1716.panta trešā daļa, kas paredz pieaugoša līgumsoda robežu 10% apmērā no pamatparāda, nav tieši piemērojama šajā lietā, saskaņā ar Civillikuma 1724.[1]pantu (redakcijā, kas ir spēkā no 2014.gada 1.janvāra) tiesa samazina pieprasīto līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, ja tas ir pārmērīgs, salīdzinot ar neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. [..].

Tādēļ, lai gan Atbildētāja nav lūgusi samazināt līgumsodu, tiesa ievēro gan esošo Latvijas tiesu praksi līgumsoda piemērošanā, gan jaunākās tiesību teorijas atziņas un uzskata, ka līgumsods piedzenams 10% apmērā no pamatparāda, tas ir EUR 67,44, pārējā daļā par EUR 254,44 piedziņu prasība noraidāma.

Prasītāja lūdz noteikt Prasītājas tiesības saņemt no Atbildētājas par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus – 6% gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru. Savukārt Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu un nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti.

Līdz ar to tiesa uzskata par pamatotu un apmierināmu Prasītājas pieteikto lūgumu un Prasītājai nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus, kas, saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu ir nosakāmi seši procenti gadā no parāda pamatsummas.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 5.marta spriedumu pasludināts Atbildētājas/pers. A/ fiziskās personas maksātnespējas process (lietas 48.-49.lapa).Tiesa konstatē, ka prasības pieteikums iesniegts tiesā 13.02.2014., tātad pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas.

Ar lietas 54.lapā esošo /pers. A/ maksātnespējas procesa administratora atsauksmi, lietas 56.lapā esošo Prasītāja pārstāvja atsauksmi apstiprināts, ka Prasītāja/pers. A/ maksātnespējas procesa ietvaros ir pieteikusi divus nenodrošinātā kreditora prasījumus. Prasītāja iesniegusi arī kreditora prasījumu par saistību, par kuru ir iesniegta prasība tiesā. Kreditora prasījums ir iesniegts par kopējo summu EUR 1369,59, no kā galvenais prasījums EUR 674,44, bet blakus prasījumi EUR 695,15. Kreditora prasījums ir atzīts pilnā apmērā un iekļauts kreditoru reģistrā nenodrošināto kreditoru grupā.

Līdz ar to uzsāktā tiesvedība pret parādnieci /pers. A/ par parāda piedziņu nekādā veidā neietekmē parādnieces maksātnespējas procesu, tas nekādā veidā nepasliktinās parādnieces stāvokli, kā arī ar tiesvedību netiks nodarīti zaudējumi citiem kreditoriem, jo pozitīvu tiesas nolēmumu gadījumā, ja tiesa lemj prasību apmierināt, kreditors varēs izmantot tikai tad, ja parādniece atbilstoši

Maksātnespējas likuma 165.panta sestajai daļai nebūs pildījusi saistību dzēšanas plānu un netiks atbrīvota no atlikušajām parādu saistībām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu, apmierinot prasību, no atbildētāja par labu prasītājai piespriežami tās samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram [..].

Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā ir EUR 1115,15. Līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktam un 41.panta pirmajai daļai, no Atbildētājas par labu Prasītājai piedzenami tiesas izdevumi EUR 171,97 (valsts nodeva EUR 167,27, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 - maksājuma dokumenti lietas 9.-11.lapā)

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam ir nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41.panta pirmo daļu, 77., 96., 97., 193., 195., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

apmierināt daļēji akciju sabiedrības "/Nosaukums A./" maza apmēra prasībā par naudas piedziņu pret /pers. A/.

Piedzīt no /pers. A/ (personas kods/personas kods/, deklarētā dzīves vieta /adrese/) par labu AS /Nosaukums A/ (vienotais reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, juridiskā adrese /adrese A/) naudas summu EUR 1115,15 (viens tūkstotis viens simts piecpadsmit *euro* un 15 centus), tajā skaitā pamatparādu EUR 674,44 (seši simti septiņdesmit četrus *euro* un 44 centus), līgumiskos procentus EUR 315,94 (trīs simti piecpadsmit *euro* un 94 centus), likumiskos procentus EUR 57,33 (piecdesmit septiņus *euro* un 33 centus) un līgumsodu EUR 67,44 (sešdesmit septiņus *euro* un 44 centus).

Piedzīt no /pers. A/ (personas kods/personas kods/) par labu AS /Nosaukums A/ (vienotais reģ.Nr./reģistrācijas numurs/) tiesas izdevumus EUR 171,97 (viens simts septiņdesmit vienu *euro* un 97 centus), tajā skaitā valsts nodeva EUR 167,27 (viens simts sešdesmit septiņi *euro* un 27 centi, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 (četri *euro* un 70 centi).

Atzīt AS /Nosaukums A/, vienotais reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības no /pers. A/ par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus — 6% (sešus procentus) gadā no parāda pamatsummas EUR 674,44 (seši simti septiņdesmit četriem *euro* un 44 centiem).

Prasību daļā par līgumsoda EUR 254,44 (divi simti piecdesmit četri *euro* un 44 centi) piedziņu noraidīt.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma (2014.gada 15.jūlija) Vidzemes apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Alūksnes rajona tiesā.

Tiesnese I.Ķikute